

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ)
κ. Γιάννη ΑΛΑΒΑΝΟΥ
στο 3^ο Συνέδριο Ευρυζωνικότητας
«Καινοτόμες Εφαρμογές του Ευρυζωνικού Διαδικτύου»

Grand Resort Lagonissi

Αθήνα,
Σάββατο, 7-6-2008

Κυρίες και κύριοι,

Με μεγάλη μου χαρά συμμετέχω στις εργασίες του 3^{ου} Συνεδρίου Ευρυζωνικότητας. Οι τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών αποτελούν το αναπτυξιακό δόρυ για κάθε σύγχρονη κοινωνία. Μπορούν και πρέπει να αποτελούν συστατικό στοιχείο για την ευημερία των λαών.

Η κατανόηση της απαίτησης για ουσιαστική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών είναι απαραίτητη για να υπάρξει η προσδοκώμενη προστιθέμενη αξία στους πολίτες. Η απαίτηση αυτή καθορίζει και την ανάγκη μετασχηματισμού των υπαρχόντων αλλά και των νέων υποδομών τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής σε ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης γνώσης και παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών, δημιουργώντας ένα πολιτοκεντρικό περιβάλλον παροχής υπηρεσιών τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα.

Τρεις είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίηση του μετασχηματισμού αυτού και ουσιαστικής υλοποίησης της κοινωνίας της Γνώσης προς όφελος των πολιτών:

- Η προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικής δράσης.
- Η ύπαρξη ουσιαστικών υποδομών και η εξασφάλιση της ποιότητας και της συνέχειας των μεγάλων έργων Πληροφορικής & Επικοινωνιών και
- η μετεξέλιξη των τεχνολογικών επιτευγμάτων σε κοινωνικό αγαθό.

Αναφορικά με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, είναι γεγονός πως η εγγενής ανάγκη των νέων για αλλαγή και πρόοδο ταιριάζουν απόλυτα στην δυναμική φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Μάλιστα ο συνδυασμός αυτός γίνεται εκρηκτικός όταν αναφέρεται στην καινοτομία και στην προαγωγή της τεχνολογικής γνώσης.

Η σύγχρονη πραγματικότητα όμως απαιτεί ουσιαστικές και συντονισμένες πρωτοβουλίες έτσι ώστε να είναι εφικτή η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας από τη νέα γενιά και ειδικά στους τομείς των νέων τεχνολογιών και των καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων. Άλλωστε δεν πρέπει να ξεχνάμε πως στις μέρες μας γίνεται πολύς λόγος για τη γενιά των 700 ευρώ με την ετεροαπασχόληση και την ανεργία.

Γι'αυτήν την γενιά που αντιμετωπίζει μαζικά την πιθανότητα να έχει κοινωνική θέση και οικονομικό επίπεδο χαμηλότερο από την οικογένεια από όπου προέρχεται, η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας μπορεί να αποτελέσει μια ουσιαστική διέξοδο, απελευθερώνοντας το δυναμικό των νέων ανθρώπων και δημιουργώντας νέα δυναμική για την Εθνική μας οικονομία.

Ως πρόεδρος του ΤΕΕ, του φορέα δηλαδή που εκπροσωπεί τους χιλιάδες Μηχανικούς της χώρας σας βεβαιώνω πως μέσα σε κάθε νέο Μηχανικό υπάρχει η ιδέα της επιχειρηματικότητας ως βασικό στοιχείο δημιουργίας και παραγωγής απτών αποτελεσμάτων για το κοινωνικό σύνολο.

Δυστυχώς όμως στην Ελλάδα, σε αντίθεση με άλλες χώρες της Ευρώπης, οι ΤΠΕ δεν αξιοποιήθηκαν στον επιθυμητό βαθμό από τις επιχειρήσεις, ως βασικό εργαλείο καινοτομίας και βελτίωσης της παραγωγικότητας. Οι αιτίες που οδήγησαν σ' αυτήν την κατάσταση μπορούν να ομαδοποιηθούν στα εξής:

- Η χρήση τεχνολογιών πληροφορικής στις επιχειρήσεις υπήρξε χαμηλή, γεγονός που οφείλεται και στην απροθυμία δέσμευσης πόρων για ανανέωση του εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών.
- Ο δημόσιος τομέας δεν κατόρθωσε να βελτιώσει τις υπηρεσίες του προς τις επιχειρήσεις αξιοποιώντας νέα τεχνολογικά μέσα.
- Ο κλάδος των ΤΠΕ δεν συνέβαλλε στον επιθυμητό βαθμό στο ΑΕΠ όπως σε άλλες χώρες.
- Δεν ευνοήθηκε η επιχειρηματικότητα σε τομείς και κλάδους που μπορούν να ωφεληθούν από τις νέες τεχνολογίες.
- Η διείσδυση βασικών υποδομών όπως οι ευρυζωνικές συνδέσεις υπήρξε χαμηλή.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι μεταξύ 21 Ευρωπαϊκών χωρών βρισκόμασταν το 2004 στην προτελευταία θέση σχετικά με το ποσοστό των επενδύσεων επιχειρηματικού κεφαλαίου (Venture Capital) ως ποσοστού του ΑΕΠ με 3,2 % τη στιγμή που ο ευρωπαϊκός Μ.Ο κυμαίνονταν στο 27,7%.

Εκτός όμως της έλλειψης αναγκαίων κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, η μειωμένη επιχειρηματικότητα σε νέου κλάδους επηρεάστηκε και από το υψηλό, συγκριτικά με άλλες χώρες της Ευρώπης, κόστος για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία μιας νέας επιχείρησης τόσο σε όρους κόστους όσο και σε όρους διαδικασιών.

Αναφέρω χαρακτηριστικά πως σύμφωνα με τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας το 2008 απαιτούνταν κατά μέσο όρο 38 ημέρες για την έναρξη μια νέας επιχείρησης.

Έχει έρθει πλέον η ώρα η κατάσταση αυτή να αλλάξει για τη χώρα. Η στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας και ο συνδυασμός τους με πρότυπες επιχειρηματικές δράσεις αποτελεί μονόδρομο ανάπτυξης για σύγχρονες οικονομίες όπως της Ελλάδας. Το γεγονός αυτό γίνεται σαφές αν αναλογιστούμε πως το στρατηγικό πλεονέκτημα της χώρας είναι το έμπυχο επιστημονικό υλικό που διαθέτει, είναι οι 27.000 επιστήμονες και μηχανικοί που δραστηριοποιούνται στις νέες τεχνολογίες. Το δυναμικό αυτό θα πρέπει επιτέλους να απελευθερωθεί και να δράσει αναπτυξιακά προς όφελος της χώρας και του κοινωνικού συνόλου.

Το δεύτερο μεγάλο στοίχημα που καλείται να κερδίσει η χώρα είναι η ουσιαστική ενδυνάμωση των υποδομών στις ΤΠΕ. Δυστυχώς έχουμε βιώσει τόσο στα πλαίσια του Β΄ όσο και στο Γ΄ ΚΠΣ αλλά και ακόμη παλαιότερα με τα ΜΟΠ, μια άναρχη και χωρίς στρατηγικό σχεδιασμό δημιουργία μεγάλων έργων πληροφορικής και επικοινωνιών.

Αυτή η ανορθόδοξη προσέγγιση έχει ως αποτέλεσμα η χώρα μας να κατατάσσεται με βάση τον δείκτη Network Readiness Index (NRI) που συνθέτει το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (World Economic Forum, WEF) στην 56η θέση από την 48η που ήταν στην αντίστοιχη λίστα του 2007 και την 34η θέση που βρισκόταν το 2003. Από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μόνο η Ρουμανία και η Βουλγαρία βρίσκονται χαμηλότερα από την Ελλάδα.

Στα αδύνατα σημεία της χώρας, πάντα σύμφωνα με το WEF, συγκαταλέγεται το υψηλό κόστος των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, η απουσία στρατηγικής και κατάλληλων ρυθμίσεων από την κυβέρνηση στην προώθηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, η χαμηλή διείσδυση του Internet και της ευρυζωνικότητας και τέλος η απουσία ψηφιακού περιεχομένου.

Πρέπει να γίνει κατανοητό σε όλους πως τα έργα πληροφορικής και επικοινωνιών είναι τεχνικά έργα με αυξημένο βαθμό πολυπλοκότητας και υψηλή τεχνολογικής μόχλευσης (technological leverage). Αυτό σημαίνει πως για να έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην κοινωνία, θα πρέπει να σχεδιάζονται, να υλοποιούνται και να

συντηρούνται με τέτοιο τρόπο ώστε ούτε να απαξιώνονται άμεσα άλλα και να εξασφαλίζεται η συνέχεια και η συνέπεια στις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Δύο είναι η βασικές προϋποθέσεις για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός:

- Εκμετάλλευση των δυνατοτήτων του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και
- δημιουργία θεσμικού πλαισίου σχεδιασμού, ανάπτυξης και λειτουργίας των μεγάλων συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών.

Επικαλούμενος πάλι το WEF, ένα από τα ισχυρά σημεία της χώρας θεωρείται το ποσοστό των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η διαθεσιμότητα μηχανικών στις νέες τεχνολογίες. 27.000 τεχνικοί, επιστήμονες και μηχανικοί μπορούν να αποτελέσουν εγγύηση σωστής σχεδίασης και καλής υλοποίησης των απαραίτητων τεχνολογικών υποδομών. Δυστυχώς όμως το κράτος για άλλη μια φορά δεν εκμεταλλεύεται το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό. Υπάρχουν τεράστιες ανάγκες σε επιστήμονες και μηχανικούς στις ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση που δεν έχουν καλυφθεί ακόμα ενώ δεν υπάρχουν μητρώα πιστοποιημένων μελετητών για τα δημόσια έργα στο χώρο της πληροφορικής & των επικοινωνιών. Αυτό σημαίνει πως δε υπάρχουν τα εχέγγυα ποιότητας που απαιτούνται για την κατασκευή κάθε μεγάλου δημόσιου έργου σε όλες τις φάσεις του (μελέτη, σχεδίαση, κατασκευή και συντήρηση).

Επιπλέον δεν υπάρχουν σαφώς ορισμένες κατηγορίες έργων πληροφορικής και επικοινωνιών έτσι ώστε να μπορεί να τυποποιηθεί η διαδικασία κατασκευής αλλά και να είναι εφικτή η εφαρμογή ενιαίων κανόνων ανάληψης και υλοποίησης τέτοιων έργων μέσα από το κατάλληλο νομικό πλαίσιο. Έτσι λοιπόν παρουσιάζεται συχνά το φαινόμενο της αδυναμίας κοστολόγησης των έργων και πιστοποίησης της τεχνικής επάρκειας των αναδόχων με αποτέλεσμα να οδηγούμαστε σε αποσπασματικά και κατακερματισμένα Έργα χωρίς δυνατότητες επέκτασης και διαλειτουργικότητας.

Η πολιτεία με αίσθημα ευθύνης θα πρέπει να μελετήσει προσεκτικά το ζήτημα και να προχωρήσει στη διαβάθμιση των αρμοδιοτήτων, των δυνατοτήτων και της ευθύνης όλων των επαγγελματιών που απασχολούνται με την υλοποίηση έργων πληροφορικής & επικοινωνιών από των απόφοιτο της τεχνικής σχολής μέχρι των επιβλέποντα μηχανικό του έργου ενώ παράλληλα θα πρέπει να προχωρήσει στις κατάλληλες νομοθετικές ρυθμίσεις, των οποίων η υλοποίηση χρονίζει, σχετικά με τις μελέτες και τις εγκαταστάσεις πληροφορικής και επικοινωνιών.

Το ΤΕΕ, ως ο θεσμοθετημένος Τεχνικός σύμβουλος του κράτους μπορεί και θέλει να βοηθήσει προς αυτήν την κατεύθυνση έτσι ώστε να δημιουργηθεί το κατάλληλο

θεσμικό πλαίσιο κατοχύρωσης της ποιότητας στην σχεδίαση, ανάπτυξη και συντήρηση των δημόσιων και ιδιωτικών τεχνικών έργων πληροφορικής και επικοινωνιών. Η βούληση του για να ανταποκριθεί πλήρως στο θεσμικό του ρόλο ως τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας και σε θέματα Επικοινωνιών και Πληροφορικής, έχει εκφραστεί με την πρόσφατη ίδρυση του Τμήματος Πληροφορικής και Επικοινωνιών του e-ΤΕΕ, το οποίο φιλοδοξεί να εκφράσει επιστημονικά το σύνολο των επιστημόνων ΤΠΕ.

Κυρίες και κύριοι,

Μόνον με την προώθηση της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας σε συνδυασμό με την δημιουργία θεσμικού πλαισίου κατασκευής τεχνικών έργων πληροφορικής και επικοινωνιών και την πλήρη αξιοποίηση του επιστημονικού ανθρώπινου δυναμικού είναι εφικτή η πλήρωση της τρίτης προϋπόθεσης, της ουσιαστικής μετεξέλιξης δηλαδή των τεχνολογικών επιτευγμάτων σε κοινωνικά αγαθά.

Είναι προφανές πως η αξιόπιστη, αδιάλειπτη και ασφαλής λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών αποτελούν τη βάση για την παροχή νέων, καινοτόμων υπηρεσιών. Παραδείγματα καλών πρακτικών χρήσης των νέων τεχνολογιών στην καθημερινότητα των πολιτών υπάρχουν πάρα πολλά τόσο σε διεθνές όσο και σε τοπικό επίπεδο.

Η εισαγωγή καινοτόμων υπηρεσιών έχει περάσει σε κάθε κοινωνική δραστηριότητα. Έτσι πλέον δεν συζητάμε για τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών μόνο σε φορείς όπως η εφορίες ή το ΙΚΑ αλλά για την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών σε θέματα πολιτικής προστασίας, χωροτακτικού σχεδιασμού, εξοικονόμησης ενέργειας και πλείστες άλλες δραστηριότητες

Είμαι σίγουρος πως στο πλαίσιο του σημερινού συνεδρίου θα παρουσιαστούν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες εισηγήσεις σχετικά με την εισαγωγή καινοτόμων ευρυζωνικών υπηρεσιών τόσο από τη δημόσια διοίκηση όσο και από ιδιωτικούς φορείς.

Είναι προφανές πως, η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών με ασφάλεια και αξιοπιστία προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις και η ταυτόχρονη διασφάλιση της συνέχειας της λειτουργίας των συστημάτων, αποτελούν πρωταρχικές απαιτήσεις της κοινωνίας και της οικονομίας για τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Διότι, μόνο με την εγκαθίδρυση κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών και κράτους είναι δυνατό να προχωρήσει η διείσδυση των Νέων Τεχνολογιών αλλά και η

προώθηση καινοτόμων υπηρεσιών χωρίς τη δημιουργία κλίματος δυσπιστίας, και ανασφάλειας.